

**МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
Кафедра гісторыі беларускай літаратуры**

Юркойць
Дзмітрый Алегавіч

**АДЛЮСТРАВАННЕ ІДЭІ НАЦЫЯНАЛЬнай САМАСВЯДОМАСЦІ
Ў ТВОРАХ ПАЭТАЎ ЗАХОДняЙ БЕЛАРУСІ
(НА ПРЫКЛАДЗЕ В. ТАЎЛАЯ І А. ІВЕРСА)**

Дыпломная работа

Навуковы кіраўнік:
дацэнт, кандыдат
філалагічных навук
Л. А. Гедзімін

Дапушчаны да абароны

« » _____ 2022 г.

Заг. кафедры гісторыі беларускай літаратуры
доктар філалагічных навук, прафесар А. І. Бельскі

Мінск, 2022

РЭФЕРАТ

Структура і аб'ём даследавання: дыпломнай работа складаецца з аўтарэферата на трох мовах, уводзінаў, трох глаў, заключэння, спіса выкарыстанай літаратуры (63 найменні). Агульны аб'ём работы – 63 старонкі.

Ключавыя словы: НАЦЫЯНАЛЬНАЯ САМАСВЯДОМАСЦЬ, ЗАХОДНЕБЕЛАРУСКАЯ ПАЭЗІЯ, ФЕНОМЕН ЗАХОДНЕБЕЛАРУСКАЙ ПАЭЗІІ, ПРАБЛЕМАТЫКА, АДРАДЖЭНСКІЯ МАТЫВЫ, НАЦЫЯНАЛЬНАЯ ІДЭЯ, ТВОРЧАЯ ІНДЫВІДУАЛЬНАСЦЬ, ІДЭЙНА-МАСТАЦКАЯ СІСТЭМА, ГІСТОРЫКА-ЛІТАРАТУРНЫ ПРАЦЭС, ГРАМАДЗЯНСКАЯ ЛІРЫКА, ЛІТАРАТУРНЫ ПРАЦЭС.

Мэта дыпломнай работы: выявіць і прааналізаваць спосабы адлюстравання ідэі нацыянальнай самасвядомасці ў творчасці маладой генерацыі заходнебеларускіх паэтаў на прыкладзе А. Іверса і В. Таўлая.

Задачы:

- выявіць, у чым заключаецца феномен паэзіі Заходняй Беларусі;
- вызначыць прычыны, якія ўскладняюць аб'ектыўнае вывучэнне творчасці заходнебеларускіх паэтаў;
- зрабіць кароткі агляд перыядызацыі літаратуры Заходняй Беларусі;
- прасачыць эвалюцыю нацыянальнай ідэі ў творчасці заходнебеларускіх пісьменнікаў;
- суаднесці факты з біяграфій аўтараў з іх творчасцю, паказаць адлюстраванне тагачаснага жыцця ў вершах паэтаў;
- паказаць сувязь інтымнай, пейзажнай і грамадзянскай лірыкі паэтаў маладой генерацыі;
- вызначыць агульнае і адрознае ў паэзіі маладога і старэйшага пакаленняў заходнебеларускіх аўтараў;
- разгледзець рознае разуменне нацыянальнай свабоды ў межах творчасці паэтаў аднаго пакалення;
- вызначыць месца апошняга пакалення заходнебеларускіх пісьменнікаў у літаратуры.

Аб'ект даследавання: творчасць Анатоля Іверса і Валянціна Таўлая на прыкладзе іх зборнікаў вершаў і публіцыстычных артыкулаў.

Прадмет даследавання: адлюстраванне тагачаснага жыцця і разуменне ідэі нацыянальнай самасвядомасці ў творчасці А. Іверса і В. Таўлая.

Тэарэтычную і метадалагічную базу даследавання складаюць працы У. Калесніка, А. Ліса, М. Арочкі, І. Багдановіч, М. Мікуліча і інш.

У дыпломнай рабоце былі выкарыстаны наступныя **метады даследавання:** біяграфічны, гісторыка-літаратурны, апісальна-аналітычны, параўнальна-тыпалагічны, метады цэласнага аналізу мастацкага тэкста.

РЕФЕРАТ

Структура и объем исследования: дипломная работа состоит из автореферата на трех языках, введения, трех глав, заключения, списка литературы (63 наименования). Общий объем работы – 63 страницы.

Ключевые слова: НАЦИОНАЛЬНОЕ САМОСОЗНАНИЕ, ЗАПАДНОБЕЛОРУССКАЯ ПОЭЗИЯ, ФЕНОМЕН ЗАПАДНОБЕЛОРУССКОЙ ПОЭЗИИ, ПРОБЛЕМАТИКА, ВОЗРОЖДЕНЧЕСКИЕ МОТИВЫ, НАЦИОНАЛЬНАЯ ИДЕЯ, ТВОРЧЕСКАЯ ИНДИВИДУАЛЬНОСТЬ, ИДЕЙНО-ХУДОЖЕСТВЕННАЯ СИСТЕМА, ИСТОРИКО-ЛИТЕРАТУРНЫЙ ПРОЦЕСС, ГРАЖДАНСКАЯ ЛИРИКА, ЛИТЕРАТУРНЫЙ ПРОЦЕСС.

Цель дипломной работы: выявить и проанализировать способы отражения идеи национального самосознания в творчестве молодой генерации западнобелорусских поэтов на примере А. Иверса и В. Тавлая.

Задачи:

- выявить, в чем заключается феномен поэзии Западной Беларуси;
- выявить причины, затрудняющие объективное изучение творчества западнобелорусских поэтов;
- сделать краткий обзор периодизации литературы Западной Беларуси;
- проследить эволюцию национальной идеи в произведениях западнобелорусских писателей;
- соотнести факты из биографий авторов с их творчеством, показать отражение тогдашней жизни в стихах поэтов;
- показать связь интимной, пейзажной лирики и гражданской лирики поэтов молодой генерации;
- обозначить общее и различное в поэзии молодого и старшего поколений западнобелорусских авторов;
- рассмотреть разные понимания национальной свободы в произведениях поэтов одного поколения;
- определить место последнего поколения западнобелорусских писателей в литературе.

Объект исследования: творчество Анатолия Иверса и Валентина Тавлая на примере их сборников поэзии и публицистических статей.

Предмет исследования: отображение тогдашней жизни и понимание национального самосознания в творчестве А. Иверса и В. Тавлая.

Теоретико-методологическую основу исследования составляют работы В. Колесника, А. Лиса, М. Арочки, И. Богданович, М. Микулича и др.

В дипломной работе использовались следующие **методы исследования:** биографический, историко-литературный, описательно-аналитический, сравнительно-типологический, метод целостного анализа художественного текста.

ABSTRACT

The structure of the thesis. The thesis consists of abstracts in three languages, an introduction, three chapters, a conclusion, and a bibliography including 63 items. The total amount of work is 63 pages.

Key words: NATIONAL IDENTITY, WESTERN BELARUSIAN POETRY, THE PHENOMENON OF WESTERN BELARUSIAN POETRY, PROBLEMATICS, REVIVAL MOTIVES, NATIONAL IDEA, , CREATIVE INDIVIDUALITY, IDEOLOGICAL AND ARTISTIC SYSTEM, HISTORICAL AND LITERARY PROCESS, CIVIL LYRICS, LITERARY PROCESS.

The purpose of the thesis is to identify and analyze the ways of reflecting the idea of national identity in the work of the young generation of Western Belarusian poets on the example of A. Ivers and V. Taulay.

To achieve the goal, the following **tasks** were set:

- to reveal what is the phenomenon of poetry of Western Belarus;
- to identify the reasons that make it difficult to objectively study the work of Western Belarusian poets;
- to make a brief review of the periodization of the literature of Western Belarus;
- to follow the evolution of the national idea in the works of Western Belarusian writers;
- to correlate the facts from the biographies of the authors with their work, show the reflection of the then life in the poems of poets;
- to show the connection of intimate, landscape and civil lyrics.
- to identify the common and different in the poetry of the young and older generations of Western Belarusian authors;
- to consider different understandings of national freedom in the works of poets of the same generation;
- to determine the place of the last generation of Western Belarusian writers in literature;

The object of the research: the work of Anatoly Ivers and Valyantsin Taulay on the example of their collections of poetry and journalistic articles.

Subject of the research: reflection of then life and understanding of national identity in the works of A. Ivers and V. Taulay.

The theoretical and methodological basis of the study is the work of V. Kalesnik, M. Arochka, A. Lis, I. Bagdanovich, M. Mikulich and other scientists.

The following **research methods** were used in the thesis work: biographical, historical-literary, descriptive-analytical, comparative-typological, method of holistic analysis of a literary text.